

211/1

89 10 30 01

08-02--

601, 641/644

Harczeg Miklós

Dr. Hólszand László

Minősítés törölve!

BM-40-16-11-18/1-68

199. 1999. 03. 31. hó nap

1./ A Szabad Demokraták Szövetségének (SZDSZ) ferencvárosi szervezete f. hó 27-én a IX. kerületi pártház előtt megtartotta előre bejelentett demonstrációját az ellenzéki pártok helyiségiigényének kihangsúlyozására. A helyszínen a járda és az uttest egy részének elfoglalásával képzeletbeli irodát alakítottak ki (4 rozoga íróasztal székkal, egy ócska telefon és írógép), amit nemzeti színű szalaggal kerítettek körbe.

PETŐ IVAN 13 órakor mintegy 30 fő jelenlétében a nemzeti színű szalag átvágásával jelképesen átadta a szervezet "irodáját". Diszvendégként TAMAS GÁSPAR MIKLÓS és KÖSZEG FERENC foglalt helyet az asztaloknál. Az írógépnél egy középkorú nő az írógép betűit ütögette; az irodai munkát parodizálták, miközben az épületből kijövőkre cinikus megjegyzéseket tettek, gúnyolták az épületben dolgozókat.

A pártház bejáratának két oldalán transzparenst helyeztek el: "Pártházunk nincs, de van hitelünk"; "Esélyegyenlőség?" A sajtó és a televízió képviselői - a várakozással ellentétben - a helyszínen nem jelentek meg.

A rendezvény ideje alatt rendkívüli esemény nem történt, rendőri intézkedésre nem került sor.

Az információ ellenőrzött.

Intézkedés: jelentették a BM III/III Csoportfőnökségnek.

ASZA

/ BRFK /

241/2

89 10 30 02

03-04 --

601, 632, 634/644

Herczeg Miklós

Dr. Hellebrandt László

Minősítés törölve!

BT 40-16-11-18/1-68

199. 1999-03-31 hó nap

2./ Az SZDSZ - miként arról a telekommunikációs eszközök és a lapok is beszámoltak - f. hó 27. és 29. között megtartotta II. küldöttgyűlését. A rendezvényen 800 küldött és kb. 100 meghívott vett részt, közöttük Milan Szimurdica és Zdravko Biszica, a jugoszláv, Georgios Georgopoulos, a görög nagykövetségről, Helena Nemcová, a Charta 77, Losonci Anna, a Transznacionális Radikális Párt képviselőiként, Szergej Szkripnyikov és Kattyarina Podolceva pedig a szovjet ellenzéki szervezetek képviselőiben.

Az ülésen apróbb módosításokkal elfogadták a beterjesztett alapszabály-tervezetet, ismertetésre került a szervezet pénzügyi helyzetéről szóló beszámoló, megválasztották az SZDSZ Országos Tanácsát, majd annak soraiból a 11 tagú ügyvivői testületet.

A küldöttgyűlésen egyebek között a mellékletben szereplő anyagokat terjesztették, köztük a küldöttek által elfogadott Szolidaritási Nyilatkozatot.

A rendezvényen rendbontás nem történt, rendőri intézkedésre nem került sor.

Intézkedés: az információkat hasznosítják a tájékoztató munkában.

HMB

/ III/III /

A SZABADSÁG ÉS SZOLIDARITÁS PÁRTJA VAGYUNK. Az európai és a magyar liberalizmus hagyományait követve küzdünk az egyén szabadságért, emberi és állampolgári jogaiért, az államhatalom korlátozásáért, a korszerű piacgazdaságért. A szociáldemokrácia hagyományaihoz kapcsolódva küzdünk azért, hogy a dolgozók független érdekvédelmi szervezeteket alakíthassanak, s hogy a társadalom ne hagyja magukra azokat, akiknek a pusztta megélhetése veszélybe kerül. Küzdünk azért, hogy sem az állam, sem a piac ne pusztíthassa környezetünket.

A KOMMUNISTA PÁRTÁLLAM KÖVETKEZETES ELLENFELEI VAGYUNK. Az 1947 után bevezetett rendszert nem megreformálni kívánjuk, hanem másikkal felváltani. Radikalizmusunk azonban nem szélsőségség. Elutasítjuk az erőszakot, a fenyegetőzést és a káosz előidézésére tett kísérleteket. A békés forradalom érdekében készek voltunk és vagyunk tárgyalni a hatalom birtokosaival. Nem kötünk azonban olyan alkut, amely magában rejt a hatalomátmentés veszélyét. A szabad választások utáni első kormányban semmiképpen nem kívánunk a kommunista utódpárttal együtt résztvenni. Leszögezzük azonban: mi a kommunistákat a hatalomból kívánjuk kiszorítani, nem a politikai küzdőtérrel. Azok a jogok, melyeket önmagunk számára kivívtunk, őket is védeni fogják.

MINDENFAJTA DIKTATURÁT ELVETÜNK: nemcsak a bal- és jobboldali totalitarizmust, hanem a parancsuralom más formáit is. Szembeszállunk a hadseregre támaszkodó diktátorokkal is. Nemcsak 40 év kommunista diktatúrájának vagyunk ellenfelei; nem kívánjuk vissza a két világháború közötti úri Magyarország tekintélyelvű rendszerét sem. Modern, liberális demokráciát akarunk, ahol a többség a parlament útján kormányoz, a kisebbséget pedig szilárd jogok védelmezik.

EUROPÁI MAGYARORSZÁGOT AKARUNK. Kétségbe vonjuk, hogy a Nyugattól való elmaradottságunk érték volna. Illúziónak tartjuk, hogy a magyar múlt kijelölne valamiféle "harmadik utat", amely sem a "nyugati" liberalizmushoz, sem a "keleti" szocializmushoz nem vezet. Nemzeti hagyományainknak azt a legnemesebb vonulatát kívánjuk folytatni, melyet a reformkor nagyjai indítottak el. Akárcsak Széchenyi és Kossuth, Eötvös és Deák, mi is a Nyugathoz való felzárkózásban látjuk hazánk fölemelkedésének útját.

AZ EGYÉN SZABADSÁGÁÉRT KÜZDÜNK. A szabadság az egyének szabadsága: a polgároké az állammal szemben, a dolgozóké a munkáltatókkal szemben, a vállalkozóké a hatóságokkal szemben, a kisebbségi világnézetűeké a többséggel szemben. Csak szabad egyének alkothatnak szabad közösségeket. Ez a meggyőződés különböztet meg bennünket a tőlünk balra lévő szocialista-kommunista kollektívizmustól és a tőlünk jobbra lévő nemzeti-konzervatív kollektívizmustól.

AZ EGYETEMES MAGYAR NEMZET RÉSZÉNEK TEKINTJÜK MAGUNKAT. Közösséget vállalunk a határainkon kívül rekedt magyarsággal. Miközben elutasítjuk a határrevízió veszedelemes ábrándjait, küzdünk azért, hogy a határok ne szigetelhessék el az anyanemzettől a kisebbségi sorba került magyarokat. Küzdünk egyéni és kollektív jogaiért, kulturális, és ahol lehet, területi autonómiájukért; küzdünk azért, hogy államunk egyenrangú polgáraiként szabadon ápolhassák nyelvüket, kultúrájukat, történelmi hagyományukat.

A HAZAI KISEBBSÉGEKET UGYENEZEK A JOGOK ILLETK MEG. Erkölcsi kötelességünk, hogy értük is szót emeljünk. A magyar demokrácia, a demokratikus közszellem védelmében is fellépünk a cigánygyűlölet és az antiszemitizmus megnyilvánulásai ellen. Tudatosítani kívánjuk, hogy a cigányság helyzete csak akkor rendeződhet, ha a többség vállalja e népcsoport anyagi és erkölcsi megsegítését. Támogatjuk a magyarországi németek, románok, délszlávok, szlovákok teljeskörű kisebbségi jogainak biztosítását.

211/26

AZ ÁLLAM ÉS AZ EGYHÁZAK MARADÉKTALAN ELVÁLASZTÁSÁT KIVÁNJUK. Fel kell számolni az állami egyházirányítás minden formáját. Az egyéni és közösségi hitélet kizárólag magukra a hívőkre tartozik. Szigorúan magánügyként kell kezelni ugyanakkor a nem hívők világnézeti meggyőződését is. Támogatjuk az egyházi iskolák újraindítását és általában a hitoktatás szabadságát, de ellenzzük, hogy világi iskolákban kötelező tárgyként oktassák a hittant. Az egyházak szabadon politizálhassanak, az államba azonban ne épüljenek be.

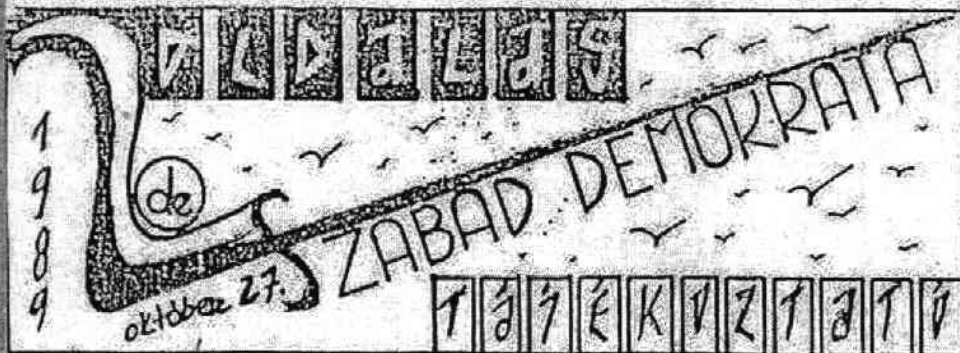
TOLERANCIÁT HIRDETÜNK: a politikában, a kultúra, az oktatás és a mindennapi élet terén. Mint a modern világban mindenütt, a magyar társadalomban is sokféle politikai meggyőződés, világnézet és életmód létezik együtt. Az államnak nem szabad e sokféleségből, egyetlenegyét rákényszerítene valamennyi polgárára. De maguknak a polgároknak is tiszteletben kell tartaniuk a másságot, akkor is, ha az tőlük maguktól idegen. Fellépünk minden olyan kísérlet ellen, hogy valamely csoport a saját erkölcsi felfogását a törvény erejével próbálja másokra erőltetni.

KORSZERŰ PIACGAZDASÁGOT AKARUNK. A magyar gazdaság válságát, folyamatos lezülleszt apránkénti reformokkal nem lehet megállítani. Az állami tulajdonon alapuló, felülről vezérelt gazdasági rendszer megbukott. Létre kell jönie a magántulajdon legkülönbözőbb formáinak, az egyéni vállalkozói tulajdontól a szövetkezeti és részvénytársasági tulajdonon át a biztosító társaságok és bankok tulajdonosi szerepvállalásáig. Piaci verseny döntse el, hogy melyik forma lesz az uralkodó. Az állam ne vállaljon több gazdaságsszabályozó szerepet, mint bármely fejlett piacgazdaságban.

SZABAD SZAKSZERVEZETEKET ÉS JOLÉTI INTÉZMÉNYEKET AKARUNK. A legtökéletesebb piac sem számolja föl automatikusan a bérből és nyugdíjból élők gazdasági kiszolgáltatottságát. Ezért hívei vagyunk az erős érdekvédelmi szervezeteknek, a dolgozói részvételnek, a piacelvű társadalombiztosításnak és a leginkább rászorulóknak állami megsegítésének. A teljesítményelvű gazdaság csak a szolidaritáselvű társadalompolitikával párosulva biztosíthat kiegensúlyozott fejlődést.

A VILÁGPIACRA NYITOTT GAZDASÁGOT AKARUNK. Az elzárkózás csak további lerongyolódáshoz vezethet. Eladósodásunk oka nem a világgazdasági nyitás, hanem az, hogy a rendszer képtelen volt alkalmazkodni a nemzetközi versenyhez, és hogy a kommunista vezetés felelőtlen hitelfelvételekkel hosszabbította meg a rendszer agóniáját. Nem a külföldi tőkéitől kell félni, hanem a hazai államgazdaság megújulásképtelenségétől.

FÜGGETLEN, SEMLEGES MAGYARORSZÁGÉRT KÜZDÜNK. Tisztában vagyunk vele, hogy célszerűtlen volna hazánk semlegességét egyoldalú nyilatkozattal deklarálni. Meggyőződésünk azonban, hogy széleskörű tárgyalások eredményeként már a két katonai tömb feloszlása előtt elérhetjük a magyar földön állomásozó szovjet csapatok kivonását és kiléphetünk a Varsói Szerződésből. Mint politikai párt, korrekt kapcsolatokra törekszünk a Szovjetunió és a többi kelet-európai állam képviselőivel. Szövetségesünknek azonban a térség demokratikus mozgalmait tekintjük: azokat, akikkel immár több mint tíz esztendője együtt küzdünk a szabadságért, a függetlenségért, az emberi jogokért és a népek közötti kiengesztelődésért.

A szabad demokraták a népszavazásról

Mint köz tudomású, a Szabad Demokraták Szövetsége népszavazást kezdeményezett a békés átmenet legfontosabb, még nyitott kérdéseiről. A kétszáz ezer támogató aláírás hitelesítése a közeli napokban befejeződik, a népszavazás kitűzése minden bizonnyal az országgyűlés október 30-án kezdődő ülésének napirendjére kerül.

Meggyőződésünk szerint valamennyi kérdésben meg kell tartani a népszavazást. Az állampolgárok a népszavazáson legjobb lelkiismeretük szerint megerősíthetik vagy akár elvetik az országgyűlés döntését. Megerősíthetik a párthadserget, a munkássárgé jogutód nélküli felosztását. Végérvényessé tehetik a politikai pártok munkahelyi működésének tilalmát. Rendelkezhetnek az egykori állampárt, az MSZMP vagyonának sorsáról. Dönthetnek az elnökválasztás időpontjáról. Ha úgy határoznak, hogy csak a szabad országgyűlési választások után kerülhet sor az elnökválasztásra, akkor megakadályozzák az elnökelőleltek puccsszerű megszavaztatását. A népszavazás megtartása visszafordíthatatlanná teszi a demokratikus átmenetet. Emlékezzünk: az újjászervezett MSZP kongresszusán még dübörgő taps üdvözölte a munkahelyi pártvezetők csorbítatlan megőrzését. A népszavazás tehát a már megoldottnak látszó kérdésekben sem felesleges. Ha a legfőbb szuverén, a magyar nép nyilvánítja akaratát, lehetetlennek válik a döntés későbbi parlamenti felülvizsgálata.

Az elnökelőleltek esélyegyenlőségét ma még nem lehet megteremteni. Az elnökválasztás nem a szavazólapok kitöltésével, hanem a választás időpontjának kitűzésével kezdődik. Elindul a jelöltállító alánások gyűlése, az elnökelőleltek bemutatása, egyszerűen a választási hadjárat. Ha egy ilyen hatalmas gépezet mozgásba lendül, nem lehet megdönteni. Ilyen körülmények között nem hogy szabad elnökválasztásról nem beszélhetünk, de már azt sem lehet higgadtan eldönteni, hogy az elnökválasztás időszere-e. A népszavazásnak ezért mindenképpen meg kell előznie az elnökválasztás kitűzését. Takarékosági szempontok miatt azonban elfogadhatónak tartjuk azt a kompromisszumot, hogy a kormány által javasolt népszavazást: a címer, a nemzeti ünnep ügyében való döntést az állampolgárok által kezdeményezett népszavazással egyidőben tartsák meg.

Kétszáz ezer magyar állampolgár kívánja, hogy a kezdeményezést korrektén figyelembe vegyék. Az október 23-án kiküldött Magyar Közlöny országgyűlésnek első próbatétele lesz ország-világ előtt, hogy a jog betűjének és szellemének megfelelően tűzi-e ki a népszavazást.

Az SZDSZ Ügyvivői

Talonban maradt egy javaslat?

A magyar országgyűlés október 20-án jogutód nélküli felosztotta a munkássárgét. Egyetlen mondatból álló törvényt alkotott, de ez a mondat végre valóban a köz akaratát fejezte ki, amikor ennek a testületnek a törvényen kívüli helyezéséről rendelkezett. A törvény az október 23-i megemlékezésekre készülő és aggodalommal teli apparátus gesztusa volt. A munkássárgéval szembeni népharag elérte azt az izást és hőfokot, amikor fenntartásához ragaszkodni nagyobb kockázattal járt, mint a felosztásról rendelkezni. Célt érték követelésünk, győztünk a tüntetések és aláírások tízezreivel megerősített közakarral.

De talán épp az ünnepi előkészületeknek és a mindenáron való nyugvópont keresésnek köszönhető, hogy átlennetileg feledésbe merült egy másik törvényjavaslat. Pedig a témája igencsak összefügg az előbbivel, a munkássárgé jövőjével. A honvédelmi törvény módosításáról van szó, amit október 16-án ülése tárgyalta a Minisztertanács. 615-en hivatalos állományban 370-en főfoglalkozásban és 2000-en pedig részmunkaidőben vannak a Munkássárgénál. Emberesedése gondoskodni kell róluk - szögezte le az indítvány. Integrálni kell őket a honvédelem körébe, a Honvédelmi Minisztérium felügyelete alá tartozó területi védelem (sic!) körébe. A Munkássárgé tagjával kibővíthető ez az eddig ismeretlen nevű és rendeltetésű "kötél". (Magyar Nemzet, október 17.)

A kormány ezt a javaslatot nem terjesztette az országgyűlés elé. Remélhetőleg később sem fogja. De mivel egy már kidolgozott és a minisztertanács által elfogadott törvényjavaslatról van szó a bizonytalan várakozásnak és találgatásoknak csak egy egyértelmű nyilatkozattal lehetne véget vetni. A Németh-kabinetnek ki kellene jelenteni, hogy felülvizsgálva korábbi szándékát, elfájl a munkássárgé "átmentését".

D.G.

A hét foglya

Renata Pánová

1971. március 3-án született. A Csehszlovákiában működő független Demokratikus Kezdeményezés tagja 1989. augusztus 3-án tartóztatták le. 1989. szeptember 9-én hat havi börtönbüntetésre ítélték.

"Dialogus! Nem kellene a gumibotok és a börtöncéllaki!" - ez állt azon a transzparenson, amit a 18 éves Renata Tábor közszegben a május 1-i helyi ünnepségen magasba emelt. Hátoldalán a politikai elítéltek névsora állt. Ittekel később a közszegben dolgozó bátor eladónő röpecdúllkat terjesztett, amelyek augusztus 21-i békés megemlékezésére hívtak fel. Letartóztatták és a közrend megsértése - nekünk is ismerősen cseng a szocialista büntetőjog eme találmánya - miatt zárt tárgyaláson elítélték. A másodfokú tárgyalásról beszámoló helyi lap (Juhoccska Pravda) hecc-kampányt kezdett ellene. Személyiségi jogait megsérve leközölte a házkutatások során lefoglalt verseit.

Renata Pánová börtöncímét NYU Vsehredy CS - 43001 Chomutov 1 nar. 3.3.1971

Az Amnesty International rokonszenves kezdeményezésének mi-tájára javasoljuk a szabad demokratáknak, hogy küldjenek üdvözlő lapot vagy a szolidaritást kifejező kisebb ajándékot Renata Pánová börtöncímére!

Elszámolási kérdőjelek

Az újrakeresztelt kormányzó párt első döntései között ott áll az ígért: az MSZP elszámol a vagyonával és lemond mindazon ingatlanok kezelő-jogáról, amelyek nem szükségesek az új párt működéséhez. A kongresszusi küldöttek hosszas vita után "túlidőben" úgy döntöttek, hogy hatánap megszabása nélkül az elnökségre bízzák a bonyolítást. Ezt a szándék-nyilatkozatot azóta a párt-törvényben szereplő korlátozás is kiegészít, de a kérdőjelek megmaradtak, hiszen a menetrend és az átadandó ingatlanok listája még nincs pontosítva.

Aligha kérdőjelezhető meg, hogy a NEXT 2000 és a megyei párt klt-k körül kibontakozó botrány hívta fel a figyelmet a kezelő joggal való visszaélési lehetőségekre. A párt-törvény idevonatkozó passzusa ezért korlátozza a pártok kezelési és hasznosítási jogát. A képviselők döntése nyomán a pártok csak a tulajdonukban levő ingatlanokat hasznosíthatják díj ellenében, a kezelésükben lévőket nem! A NEXT 2000 szállodalánának befelgett, de továbbra is bizonytalan a megyei MSZ(M)P klt-k (Cimbriana, Allegro stb.) tulajdonába került ingatlanok sorsa.

Legelőször a Szabad Demokraták Szövetségének szakértői hívták fel a figyelmet a pártvagyon felértékeléseinek nehézségeire. Azóta Békesi László pénzügyminiszter parlamenti beszámolójában is elhangzott, hogy "nem tudnak valós képet adni a szervezetek tulajdonában, illetve kezelésében lévő ingatlanok vagyoni értékéről, hiszen azok nyilvánlartása nem a reális forgalmi értéket, hanem különböző időpontokban született, úgynevezett nyilvánlartási értéket tartalmazza". A politikai és társadalmi szervezetek tulajdonában és kezelésében lévő vagyoniösszeg értéke a hivatalosan nyilvánlartott 12 milliárd forint többszöröse. A valódi érték csak akkor derülne ki, ha a Magyar Állam forgalomba hozná, árverésre bocsájtaná ezt az ingatlan-vagyont. A miniszteri beszámoló 1381 olyan épületet említ, amit az MSZ(M)P és a társadalmi szervezetek kizárólagos joggal kezelnek és használnak, további 1500 épületet, amit más szervezetekkel osztanak meg.

A reális vagyoni érték megállapítása ennek az ingatlan-vagyonnak a felosztásokkor nehezen kezelhető konfliktusokat okozhat. Az igények felmérése, pályázatok

211/22

Kifirása időt vesz igénybe. Igazságos és kismegelégedésre szolgáló rendezésre aligha kerülhet sor néhány hét alatt. Mégsem tartjuk indokoltnak a menetrendben megszabott haláridőket. Ezek a terv szerint a következők volnának: a kormány 31-ig döntene az ingatlanok hasznosításáról és arról március 31-ig beszámolna az országgyűlésnek. Ez a lassított újmegosztás sérti az esély-egyenlőséget. Az új pártok és független politikai szervezetek csak a választások után jutnának irodához, a működésükhöz elengedhetetlen infrastruktúrához. Ez a késleltetés politikai feszültségekhez vezetne. Célszerűbbnek látszana egy rövid távú és hangsúlyozottan ideiglenes, az átmeneti helyzetre szabott terv, amely bizonyíthatná a kormányzat jóhiszeműségét és nem akadályozná az oktatási és egészségügyi tárca igényeit is kielégítő végző rendezést.

- dg -

Egy nagyberuházás végnapjai?

Nem sok esély van arra, hogy megismétlődjen a tavalyi parlamenti cikosz: ha október 31-én ismét napirendre kerül a vízelépcsőrendszer ügye, a honatyák és honányák ezúttal minden valószínűség szerint vízelépcsők helyett a Dunára szavaznak. Ugy, ahogy azt 1985-ben javasolta az akkori Duna Kör éjszakaiként, titokban ragasztgatott felmondata. A mostani döntés minden bizonnyal a kormány javaslatának elfogadása lesz: véglegesen lemondanak a nagymarosi gát felépítéséről, és jövő nyárra halasztják a dunakiliti látró felhőtését. Ha a környezetvédők nem lankadnak, ez alatt még sok minden történnhet, még az is lehet, hogy a Szigetköz megmenekül.

A nagy gátló, Maróthy miniszter a változó szelek legjobb baromitére. Ha már ő is csófolja-visszaszítja minapi nagyhangú bécsi kijelentését, ez már igazán arra utal, hogy a fordulat végleges. A képviselők több száz oldalas anyagot kapták a kormánybiztosától, hogy felkészülhessenek a szavazásra. Uenne van a paksmelésban a Természetvédelmi Világalap (World Wide Fund for Nature) terjedelmes tanulmánya is, amely a hazai környezetvédő szervezetek álláspontját erősíti: a legjobb megoldás az egész vízelépcsőrendszer abbahagyása, bármennyi is készült el belőle. Ugyancsak megkapják a képviselők az elmúlt hónapokban folytatott viták és vizsgálatok eredményeinek az amerikai Rand Corporation módszerével készült összességét. A halastáblázatok vörös, sárga és zöld színei a lakus döntéshozók eligazítását segítik, az egyes alternatívák várható ökológiai, műszaki, gazdasági és politikai hatásai között.

Továbbra is kérdés viszont, hogyan fogadják majd Prágában a várható magyar döntést. Az biztos, hogy az ottani környezetvédők és tudósok kilőrs örömmel hiszen ők is tudják - közé is tették -, hogy Csehszlovákia is csak nyerhet a leállítással. Kormányokkal és pártjukkal azonban egyelőre még más a helyzet: ők még nehezen tudják megkülönböztetni a vöröset a zöldtől.

(Klen)

Gyors Interjú Tamás Gáspár Miklóssal

- December 9-ére kitörték a Szent István körülről a Daxillikás terjedő, 14. számú országgyűlési választókerületben az időközli választást. Tamás Gáspár Miklós, az SZDSZ egyik vezetője öpárti koalíció jelöltjeként indul harcba a mandátum megszerzéséért. Milyenek az esélyed?

Föltéve, hogy elképzeléseinket sikerül eljuttatni a választókhoz, és föltéve, hogy az egymást keresztező népszavazási elképzelések nem okoznak "szavazási unalmat", az esélyek talán nem túl rosszak. Az utcán jártomban-keltemben sokan megállítanak, hogy támogatásukról biztosítsanak.

- Van-e már ellenjelölt?

Diztosat nem tudni, állítólag a "Magyar Néppárt" fontolgatja, hogy indít valakit.

- Erdemes-e szerinted ebbe a parlamentbe törekedni?

Föltélenüll Gondoljunk csak Dalia Éva doktorom kiváló szereplésére a múlt ülésszakon. Nélküle nem arathattunk volna ekkora politikai sikert. Különböben is az átmeneti időszakban a stabil kormányzashoz kell parlamenti ellenzék, még ha kicsi is.

- Vann-e az V. kerületi egyesült ellenzéknek helyi programja?

Ilgyné. Szóba hozzuk a lakásfelújításokat, a korrupciós ügyeket, a nyugdíjasok gondjait, a belterületi közlekedés csődjét. Kiváló ellenzéki gárda figyel a kerület problémáira.

A politikai körmenetek ideje véget ért

Az október 23-án lezajlott utcai tömegmegmozdulások Budapestén országnak-világnak megmutatták: a társadalom a magáénak érz. '86 forradalmának három évterében át rágalmarozott és föld alá szorított örökséget. Ez az örökség ült diadalt végre a 33. évfordulón. Akkor is igaz ez, ha nem feledkezünk meg róla, hogy komoly hatalmuk van még azoknak az apparátusoknak, amelyek eddig az állampárt akaratának végrehajlóiként éppen Ötvenhat feltámadása ellen dolgoztak.

Öröm és meghatottság jellemzte a tis- és tiszekrek e találkozásait, harag: amiatt, hogy a politikai helyzetnek és a légkörnek ez a most elkövetkezett

megváltozása túlságosan is simán ment véghe... Túlságosan sohan ünnepelnek azok közül (legalább látszat szerint), akik még tegnap is kétségeseen hirdették az ellenkezőjét - persze esakis a kényszer halása alatt... És nem volt kedvükre az sem, hogy a megtörtéltben bűnösök, a hazugság hosszú uralmában vétkesek és cinkosok nemcsak hogy elkerülik bűntudatukat, de a nevüket sem fűzik pellengőre.

Az évforduló megmozdulásait mindemellett bajos általánosítva tüntetéseknek nevezni. Ifányzotti belőlük a harci szellem, a tömeg nemigen hangoztatott követeléseket. A megemlékező jelleg uralkodott el, az Október 23. Bizottságban közreműködő pártok, szervezetek úgy láták-jónak, hogy az aktuális politika problémái, vitakérdései, követeléseit maradjanak távol. Érthető is ez annyiban, hogy ha nem így tettek volna, megosztottságuk kizárta volna egységes rendezvények lebonyolítását. É- "I kell ismerni, hogy ennek az első ízben szabadon megünnepeelt évfordulón, a meg kellett adni az illó méltóságot. Az ellenzék különféle csoportjait megosztó ellentétek holnap már napirendre kerülnek, de ezen a napon együtt kellett hűteli tenniük a Forradalom mellett, a demokrácia és a nemzeti függetlenség követeléséi mellett.

Október 23. nem vált "a nemzeti megbékélés napjává", ahogyan ezt a kormánypárt szerette volna. Annak ellenére sem, hogy az új Magyar Köztársaságot ezen a napon hirdették ki, és hogy a rendőrök sapkájáról levették a vörös csillagot. A nap meghatározói a forradalmi események színterein lezajlott gyűlések voltak, majd pedig este a Kossuth téri zászlóeres megmozdulás, amelynek nemzeti jellegét az adta meg, hogy ne a pártok szónokai léptek elő, hanem a forradalom résztvevői, a volt halálraítéltek és a börtöni szenvedettek.

A kora délután lezajlott gyűléseket inkább birtokába tudta venni egy-egy párt. És ha a Bém téren az MDF adta meg az esemény színt és tónusát, akkor a Műegyetemen, valamint a Rádiónál és a Corvin-közbén inkább a Szabad Demokraták jelenléte volt érezhető. Ugyan nem volt túlságosan szerezés, hogy a Rádiónál az SZDSZ szónokán kívül épp azt a Hajdú Istvánt hallhatta a közönség, aki "a párt" nem éppen demokratikus politikáját érvényesítette korábban a tömeg tájékoztatásának ennel az intézménnyel, annál jobb volt viszont, hogy a másik színhelyen, a Műegyetemen Mées Imre nem habozott hangot adni idősebb követeléseinknek is.

Általában szembeszökő volt az SZDSZ jelenléte a tömegben, így volt este a Kossuth téren is. És ez igen jó volt így.

Nem kell nagy jóslathetség annak a megővendüléséhez, hogy június 16. és a mostani október 23. után közlelmünk nem annyira a múlt emlékeinek megtisztításáért és a múlt birtokbavételeért folyik majd, mint inkább jövődönkért, azon belül is a legközelebbi jövőért. Ez a küzdelem minden bizonnyal új tömegmegmozdulásokat hoz majd, ezek azonban nem az emlékezés, a kegyelet ünnepei lesznek, hanem tüntetések. Az ország helyzete ugyan nehéz, és ez felelős magatartást követel a pártoktól, az érdekek és elgondolások bizonyos mértékű konfliktusai mégsem kerülhetők el, sőt kívánatosak is a kibontakozás érdekében.

A nemzeti egység jelszava - bárki hangoztassa is - nem fogja tudni sem leszeregni, sem fölbőlegessé tenni a tüntetéseket. A gyertyafényes politikai körmenetek ideje lejárt.

G.Gy.

(Beszédék)

Gyenes Judit, Kilián lakánya, 14 óra

"Ez a nap-ünnepe volt és lesz ennek a népnek, amíg csak történelmet írnak ezen a világon... ezen a napon jó volt itt magyarnak lenni... először csak kért a nép, de ezen a napon már követelt, szabadságot, demokráciát és igéretet helyett valódi jólétet. Szép volt ez a forradalom és liszta, szép volt a célja, csodálatra méltó a hősiessége és tiszteletet érdemel fegyverzettsége. Így emlékezem ezekre a napokra annak ellenére, hogy a forradalom és szabadságharc vérbefojtása után, 1958. június 16-án megölték férjemet, Maléter Pált. Maléter Pált, aki bátor, egyenes, hazáját mélyen szerető ember volt - haza, hazaszerető, nép - ezek számára valódi fogalmak voltak...

Rájuk emlékeztem ez az emléktábla, rájuk, akik itt estek el, azokra, akiket bebörtönöztek, kivégeztek, de megtörténi őket nem tudták soha!"

Mées Imre, Műegyetem

Október 23-ra az igazi felszabadulás ünnepe, amikor (ha csak 12 napra is) szabadokká válunk. Amikor a már-már eltemetett nemzet felbukkan, az atomizált sokaság igazi nagy erős közösséggé válik. S megmutatja, hogy csodákra képes.

Szívünkhez ez az ünnep áll a legközelebb.

Követeljük, hogy hivatalosan is nemzeti ünnepé és munkaszüneti nappá nyilvánítsák.

A fölünk idegen ünnepkiről pedig egyszer s mindenkorra lemondunk!

(Összeállította: Demszky Gábor, Hodován Róza és Varga Katalin)

211/2e

Herczeg Miklós

SZABAD DEMOKRATÁK SZÖVETSÉGE

1084 Budapest, Déri Miksa u. 10. II. 10. · Telefon: 137-574

SZOLIDARITÁSI NYILATKOZAT

Tegnap öt jelentős csehszlovákiai ellenzéki mozgalom felhívására több mint tízezer ember tüntetett a prágai Vencel téren, a Csehszlovák Köztársaság kikiáltásának 71. évfordulója alkalmából. A Jakes-féle pártvezetés és a kormány menesztését, demokráciát, szabadságot követelő elvbarátainkat erőszakkal oszlatta szét a rohamrendőrség. A párbeszédet követelő békés prágai megmozdulásra gumibotos rendőrtámadás volt a válasz. A hírügynökségi beszámolók szerint 120 tüntetőt tartóztattak le, további sorsukról nincs tudomásunk.

Barátaink! Veletek vagyunk az alapvető szabadságjogokért és a csehszlovák megújulásért folytatott harcokban! Küldöttgyűlésünk szolidáris veletek, elítéljük a rendőrtámadást, követeljük a letartóztatottak azonnali szabadonbocsátását!

Éljen a CHARTA '77! Éljen a csehszlovák demokrácia!

Budapest, 1989. október 29-én

A SZABAD DEMOKRATÁK SZÖVETSÉGE
KÜLDÖTTGYŰLÉSE